

kosmati dobiček je znašal 22.559 K 11 v. Položiti se mora, predno se ponudba izroči, 2200 K jamščine.

Samoumor na železniški progi. Dne 10. tekočega meseca se je 22 let stara Ivana Vuga, uradnica taboriščne uprave v Strnišču, vrgla na železniški progi blizu postaje Sv. Lovrenc na Dr. p. pred vlak, ki jo je popolnoma razmesaril. Vzrok samoumora ni znan.

Žalostna žrtev tihotapca Lojzeka Šalamuna iz Slavšine. Edini sin premožne vdove, se je podal pred nekaj tedni v Avstrijo z jajci, da bi jih tam par vinarjev dražje prodal. Žalibog Lojzeka pa je zadela krogla iz vojaške puške ravno v glavo. Stariši, ne puščajte svojih otrok na mejo, ker je škoda mladega življenja.

Požar. Dne 18. t. m. zjutraj nastal je v gospodarskem posloppju posestnika Adama Ornika v Trnovskem vrhu ogenj. Zgorelo je omenjeno gospodarsko in hišno poslopje, živež, ter gospodarska in hišna oprava. Škoda znaša približno 80.000 kron. Zavarovano pa je bilo za 1400 kron. Vzrok požara se še ni mogel dognati.

Požar v Pristovi. Dne 3. aprila t. l. popoldan je nastal v viničarskem posloppju posestnice Gabrijele Selinšek v Pristavi, občine Slatina, ogenj. Zgorelo je omenjeno poslopje, ter živež, obleka in drugo imetje viničarja. Škoda znaša približno 15.000 K. Zavarovano pa je bilo za 2400 kron. Vzrok požara ni znan, sumi se pa, da je v dimniku nastal.

Za uničevanje hroščev je določil okrajni zastop v Ptuju nagrado in sicer za liter uničenih hroščev 20 vin. Te nagrade izplačujejo šolska vodstva nabiralcem.

Politične vesti.

Preki sod za veleizdajo in zločine zoper državo. LDU Beograd, 26. aprila. Na predlog ministra za notranje posele je ministrski svet sklenil, uvesti postopanje po prekem sodu zoper veleizdajo in zločine proti državi po § 85 kazenskega zakona.

Italijani popustili v reškem vprašanju. Obnovljena direktna pogajanja z Italijo. LDU Berlin, 26. aprila. Kakor poročajo iz Milana, je na podlagi Wilsonove spomenice z dne 9. decembra Italija popustila v reškem vprašanju.

LDU Berlin, 26. aprila. „Deutsche Allgemeine Zeitung“ javlja iz Lugana: Po zanesljivem poročilu je Italija v reškem vprašanju popustila. Priznala je, da se stvori nevtralna obrežna država.

LDU Pariz, 27. aprila. Listi objavljajo nastopno brzovjavko iz San Rema: Mirovna konferenca je prejela brzovjavko od g. Trumbiča, ki izjavlja, da ni mogel poslati vesti, ker so brzovjavne in telefonske zveze preki-

izročen le odgoji staršev, da za ga skupno s temi nadalje vzgaja in mu da življenje potrebno izobrazbo duha. Namen šole je tedaj vzgoja in pouk. Vzgojo mu mora dajati tako, kakršno zahtevajo interesi one družbe, za katero ga vzgaja; v našem slučaju, kjer tvori narod svojo lastno državo, je treba, da vzgoji šola otroka v prvi vrsti narodnostno. Pri tem pa ne sme pozabiti, da je tudi kot pripadnik svojega naroda ud vsečloveške družbe, zato mora šola poleg narodnostnega gojiti tudi človečanski, družabni (socialni) čut. S tem pa vzgoja ni zaključena; treba je tudi, da se goje plemenita čustva posameznika v odgovornosti napram sebi in napram drugim, da se vzgoji človek npravstveno. Pri našem slovenskem plemenu sloni npravstvenost v obče na verstvu, a te vzgoje nima cerkev sama v rokah. Zato na tem mestu lahko povemo, da priznavamo in smo zato, da tudi zakon prizna cerkvi pravico za sodelovanje pri vzgoji, da ga ne more dovoliti edino njej te pravice. Mora pa zakon od onega, ki prevzame dolžnosti za šolo, zahtevati, da upošteva vsestransko vzgojo. Le v taki svobodi šola res lahko doseže svoj vzgoj-

njene; ravnotako se zdi, da je v Jugoslaviji nastal notranji nered. Gospod Trumbič je prosil zato delegate, da ne sklepajo prej o jadranskem vprašanju, dokler on ne stopi v direktne razgovore z Italijo. Nitti je izjavil, da se strinja s tem, da se ta direktna pogajanja z Jugoslavijo zopet začno. To vprašanje se torej na konferenci v San Remu ne bo več razpravljalo. Zavezniki bodo čakali, dokler se direktna pogajanja se končajo.

Seja narodnega predstavništva. LDU Beograd, 27. aprila. 83. seja začasnega narodnega predstavništva je otvoril prvi podpredsednik dr. Ribar ob 16. uri 45 minut. Protokol je bil sprejet brez pripombe. Ko so bile te formalnosti izvršene, je imel dr. Ribar krasen govor v spomin pokojnega predsednika dr. Draže Pavlovića. Nato je govoril predsednik vlade g. Protić in v imenu vlade izrekel narodnemu predstavništvu sožalje ob smrti prvega predsednika. Ob 17. uri 15 minut je dr. Ribar zaključil sejo in napovedal prihodnjo za jutri popoldne ob šestnajstih z istim dnevnim redom.

Društvene vesti.

Ptujska dramatična podružnica prosi p. t. igralke in igralce, da vrnejo uloge, oziroma knjige, katere se nahajajo še v njihovih rokah, g. knjižničarju.

Razno.

Cene na Dunaju. Na Dunaju stane najslabša moška srajca 200 K, navadna zimska suknja 6000 K, obleka po meri 8000 K, par čevljev 1000—2000 K, (čevljarški pomočniki zahtevajo 50.000—60.000 K letne plače), dežnik (marela) 1000 K, šipa za navadno okno 100 K.

Nesreča z avtomobilom. V nedeljo se je zgodila na Gorenjskem pri Bledu velika avtomobilska nesreča, pri kateri se je smrtno ponesrečil trgovec Komjanec Josip iz Pevme pri Gorici. Vsled slabe ceste je namreč avtomobil zadel ob ograjo ter se prevrnil. Vsled sunka so vsi pasažirji padli iz avtomobila, kateri se je preobrnil, ter pokopal pod se omenjenega trgovca. Avtomobil je vozil g. Jakil ml.

Velika nesreča se je zgodila v soboto v Svetem v Komnu. Trije domači fantje so pod vodstvom vojaške straže odnašali municijo, ki je bila tamkaj nakopičena. Pri tem je iz neznanih vzrokov nenadoma eksplodiral en zaboj in nato še dva druga. Vsi trije fantje so bili pri tem težko ranjeni; istotako tudi straža, ki je stražila delavce. Ranjence so prepeljali v tržaško bolnišnico, kjer je

ni namen. Le v svoji lastni svobodi lahko računni na to, da ji pri njenem vzgojnem delu lahko pomagajo starši otrok, cerkev, javnost in država. Le v svoji lastni svobodi sme pričakovati uspehov, ker si njena vzgoja ne bo nasprotovala z vzgojo doma, ne z vzgojo v cerkvi in ne z ono v javnosti; a tudi le v lastni svobodi bo lahko poravnala preostra nasprotstva med vzgojo doma in vzgojo katerekoli druge strani. Tako svobodo pa doseže šola lahko le tedaj, če stoji pod mogočno zaščito; a najmogočnejšo zaščito v državi nudi lahko le ta sama. Zato iz vzgojnega ozira priznavamo pravico do šolstva državi.

Šola pa ima tudi nalogo, da daje za življenje potrebno izobrazbo duha, da nosi znanosti in vedo med prosti narod za njegov prid, da širi pismenost in prosveto. Za tako vsestransko razširjanje, za tako demokratizacijo izobrazbe pa skrbi lahko zopet le močen činitelj. Tak, ki svoj obstoj lahko varuje na zunaj in na znotraj, ki odbija silo in brani pravico, ki mu je vsled njegove krepkosti mogoče, da pospešuje in goji duševno in posestno blagostanje svojcev. In tak mo-

eden fantov, namreč Leopold Furlani, že umrl za poškodbami.

Žena pobila moža s sekuro. Velikonočno nedeljo zvečer je v Podgorju pri Kamniku, 30 letna Marija Kordeš udarila svojega moža, ki je ležal v postelji in bil pokrit z odejo preko glave, s sekuro po glavi. Presekala je odejo in zadala svojemu možu na glavi globoko rano. Mož je imel še toliko moči, da je ubežal k sosedom in jim povedal, kako ga je hotela žena umoriti. Zverinska žena je pa med tem upila pred hišo, da so napadli moža roparji in ga hoteli umoriti. Ubijalko, pred katero se boji vsa vas zaradi njene nasilnosti in maščevainosti, so zaprli, moža pa oddali v bolnico.

Tatvina v cerkvi. V cerkvi v Pliberku na Koroškem sta bila ukradena monštranca in kelih. Tat se je skrtil v zvonik in tako izvršil svoj posel nemoteno. Ker je cerkovnik vrata v zvonik zaprl, se je tat spustil po vrvi čez prižnico v cerkev.

Davek za vojne dobičke. Regent Aleksander je podpisal ukaz o upeljavi davka na vojne dobičke. S tem ukazom je zopet v veljavi začasni zakon na vojne bogataše, ki je bil že v avgustu prejšnjega leta na dnevnem redu v parlamentu. S tem davkom na vojne dobičkarje je vendar enkrat uresničena stara zahteva.

Zlati reki o treznosti. 1. Treznost je odrešilni križ, postavljen na Kalvarijo človeštva. 2. Treznost je podobna zlatemu potoku, ki nikdar ne usahne. 3. Treznost je vir zadovoljnosti in mirne vesti. 4. Treznost ustavlja ost prezgodnji smrti in revščini. 5. Treznost polni žepe in hranilnice. 6. Treznost je družinam solnce sreče, ljubezni in miru. 7. Treznost prazni norišnice, sirotišnice, ječe in bolnišnice. 8. Treznost je usmiljena sestra za pijance. 9. Treznost uničuje pivske navade.

Pes — častno pokopan. Da so igrali v zadnji svetovni vojni včasih tudi psi prejšnjo vlogo, nam priča Old Jack, pes 38. angleškega pešpolka, ki je bil v Londonu častno pokopan. Ta znameniti pes se je udeležil vojne v Franciji, kjer je rešil na stotine ranjencev gotove smrti. Ko je pozneje poginil v Londonu, so ga vojaki z veliko častjo pokopali pod nekim hrastom. Sam polkovnik se je udeležil pogreba in se spominjal zaslug zveste živali. Nato so zadoneli bobni in iz 12 pušk je počila salva, kot zadnja čast slavnemu psu. Na pogrebu so začeli vojaki psu-junaku nabirati za nagrobni spomenik.

Listnica uredništva.

Dopisnike, katerih dopisi niso objavljeni v tej številki, vljudno prosimo potrpljenja. Pride prihodnjič. Uredništvo.

gočen činitelj je zopet država. Zato ji tudi pri drugem šolskem namenu priznavamo pravico do šolstva.

Posebno pa ji priznavamo pravico do šolstva, namenjenega najširšim narodovim plastem, t. j. do ljudskega in meščanskega šolstva.

Kdor pa ima pravico, mora prevzeti tudi dolžnosti. V tem oziru smo bili pri nas vzdaj prav na slabem. Avstrijska država si je pač lastila pravico do šolskega nadzorstva, dolžnosti pa je oddajala drugim; tako je morala občina skrbeti za šolsko stavbo in za vse zdrževanje domače šole, dežela je morala plačevati učiteljstvo. Da to nenaravno razmerje nekako zakrije, je država dala „ljudstvu besedo pri šoli“, kakor se je reklo. Ustanovila je krajne šolske svete, katerim je zato, da ti z denarjem domačih občin skrbé za šolo, obljubila neko nadzorovalno pravico (krajni šolski ogleda), soodločevanje pri nameščanju učiteljskega osebja (predlog krajnega šolskega sveta ob razpisu učiteljskih služb) in še nekatere take drobtine.

(Konec sledi.)